

Ștefan CIOBANU

Ștefan CIOBANU (11/23 noiembrie 1883, s. Talmaza, raionul Ștefan Vodă – 28 februarie 1950, București) a fost un istoric și academician român, membru al Academiei Române (1918), vicepreședinte al Academiei Române între 1944-1948.

A urmat școala primară din Talmaza, școala normală din Bairamcea, apoi școala normală din Chișinău în paralel cu Liceul nr. 1 din aceeași localitate, particular, pe care le-a absolvit în anul 1905.

În 1907 Ștefan Ciobanu s-a înscris la Facultatea de Litere, secția slavo-rusă, a universității din Kiev, pe care a absolvit-o în anul 1911. În acești ani a fost remarcat de academicianul Vladimir Peretz, care l-a îndrumat pe calea cercetării documentelor privitoare la istoria literaturii și culturii românești aflate în arhivele din Ucraina, Rusia și Polonia. După absolvirea facultății, a urmat între anii 1911-1912, cursul superior academic cu specializarea în pedagogie.

În anii 1912-1914 Ștefan Ciobanu a ocupat un post de profesor la un liceu din Jitomir, în Ucraina. Din anul 1917 Ștefan Ciobanu a revenit în Basarabia, unde a fost angajat ca profesor secundar la Bolgrad.

Recunoscut ca promotor al intereselor naționale ale românilor basarabeni și ca un intelectual de valoare, prieten cu poetul Alexie Mateevici, Ștefan Ciobanu a ajuns între fruntașii luptei pentru unire. A fost ales în Sfatul Țării, apoi în comitetul-director al acestui parlament al Basarabiei.

Între 2 aprilie 1918 și 1 februarie 1921 a îndeplinit funcția de director general al învățământului din Basarabia. Tot din 1918 începe din nou să predea la Liceul „Alec Russo”, catedră pe care o ocupă până în 1928, îndeplinind între 1921-1928 și funcția de director. Între 1919-1923, conduce și revista „Școala Basarabiei. Revista pentru educație națională”, editată de Directoratul Instrucțiunii Publice la Chișinău.

În perioada 1926-1938, Ștefan Ciobanu a ocupat postul de profesor titular la Catedra de istoria literaturii române vechi și cel de profesor suplinitor la Catedra de literatură religioasă modernă de la Facultatea de Teologie din Chișinău, facultate ce aparținea Universității din Iași. Din toamna anului 1938 activează la București ca profesor titular la Catedra de istoria literaturii române vechi de la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității. Aici, la Universitate, el a fost coleg cu iluștri oameni de cultură români, precum Ion Andrișescu, Nicolae Bănescu, Nicolae Cartoian, Dimitrie Gusti, Constantin C. Giurescu, Nicolae Iorga, Petre P. Negulescu, George Oprescu, P.P. Panaitescu, Mihai Ralea, Constantin Rădulescu-Motru, Alexandru Rosetti. De aici se va pensiona în 1949 din motive de sănătate.

La 10/23 octombrie 1918, Ștefan Ciobanu a fost ales membru al Academiei Române, secția literară. Din 1919 devine membru al Comisiei Monumentelor Istorice, secția Basarabia, iar din 1927 președinte al acestei comisii.

Activitatea sa științifică s-a desfășurat în primul rând în domeniul istoriei literaturii române. Este autor al unor lucrări importante despre literatura română veche, cultura românească în Basarabia sub ocupație rusească, demografia Basarabiei, susținător fervent al introducerii limbii române în școlile din Basarabia. Primele sale lucrări au apărut încă din 1912 la Moscova, Petersburg, Varșovia și Kiev, urmate de alte numeroase studii și lucrări, opera sa în acest domeniu fiind încununată prin publicarea în 1947 a valoroasei *Istorie a literaturii române vechi*, editată în colecția „Studii și cercetări” a Academiei Române.

În același timp, el a desfășurat și susținut cercetări în domeniul istoriei românești, cu referiri speciale la istoria Moldovei dintre Prut și Nistru. În lucrările sale abordează și teme precum cultura și istoria poporului basarabean, greutățile și umilințele prin care acesta a trecut în perioada țaristă, nedreptățile de care a avut parte. Nu uită să se refere și la atitudinea administrației și nobilimii ruse față de băștinașii din Basarabia.

Ca ministru al Cultelor și Artelor în guvernul lui Gheorghe Tătărescu (11 mai-3 iulie 1940), Ștefan Ciobanu a fost chemat să participe la cele două consilii de Coroană din 27 iunie 1940, convocate de urgență în urma notelor ultimative adresate României de U.R.S.S. prin care se cerea cedarea necondiționată a Basarabiei și Bucovinei de Nord. Întrebat ce atitudine să adopte România în situația dată, Ștefan Ciobanu s-a pronunțat de rând cu Nicolae Iorga, Victor Iamandi, Silviu Dragomir, Traian Pop și Ernest Urdăreanu pentru neacceptarea ultimatumului și mobilizarea trupelor în vederea rezistenței armate pentru apărarea țării.

Ștefan Ciobanu și-a început activitatea pe tărâmul pedagogic într-o perioadă marcată de frământări, evenimente, reforme etc. Datorită tăriei sale de caracter a reușit să se afirme ca om al Țării, al școlii, al cauzei căreia îi slujea. Nu a ezitat să lupte pentru apărarea valorilor naționale, fiind unul din frunțașii promotori ai intereselor naționale ale românilor basarabeni.

Surse:

1. [Ștefan Ciobanu \[online\]. Wikipedia, enciclopedia liberă](#)
2. Rolul lui Ștefan Ciobanu în lupta de eliberare națională și promovare a culturii în Basarabia Interbelică. Autor: Vasile PITEL. Disponibil: https://www.dacoromania-alba.ro/nr59/rolul_lui_stefan_ciobanu.htm